

בש"פ 6231/15 - יוסף וינברגר, אלירן לנדאו נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 6231/15

בש"פ 6320/15

כבוד השופט צ' זילברטל

לפני:

יוסף וינברגר
אלירן לנדאו

העורר בבש"פ 6231/15:
העורר בבש"פ 6320/15:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

שני עררים על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים
בתיק מ"ת 58257-03-14 שניתנה ביום 28.8.2015
על ידי כב' השופטת שירלי רנר

ז' בתשרי התשע"ו (20.9.2015)

תאריך הישיבה:

עו"ד איתמר בן גביר
עו"ד ארז בר-צבי
עו"ד דותן רוסו

בשם העורר בבש"פ 6231/15:
בשם העורר בבש"פ 6320/15:
בשם המשיבה:

החלטה

שני עררים על החלטתו מיום 28.8.2015 של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ש' רנר) בגדרה
נדחתה בקשת העוררים לביטול מלוא ההגבלות שהוטלו עליהם במסגרת מעצר הבית בו הם נתונים.

1. נגד העוררים (יילידי 1993 ו-1995) ואדם נוסף (להלן יכוננו שלושטם: הנאשמים), הוגש כתב אישום המייחס להם עבירות של תקיפה ופציעה בנסיבות מחמירות ממניע גזעני. בכתב האישום נאמר, כי ביום 23.3.2014 הגיעו הנאשמים ושלושה אחרים לאזור רמת מגרון, שהוכרז כשטח צבאי סגור, במטרה לתקוף פלשתינאים המתגוררים במקום. נאמר, כי כשהם עוטים כובעי גרב על פניהם, הנאשמים והאחרים יידו אבנים לעבר המתלוננים שעסקו בעבודה חקלאית. הנאשמים והאחרים צעדו לעבר המתלוננים כשהם מצוידים באלות והחלו להכות ולקלל את המתלוננים. אחד מהמתלוננים נפל לקרקע, ושניים מהנאשמים והאחרים היכו אותו בראשו עם אלה. במקביל שניים מהנאשמים והאחרים היכו מתלונן אחר באלה. הנאשמים והאחרים חבטו גם בסוסם של המתלוננים. הנאשמים והאחרים חדלו ממעשיהם רק לאחר שאדם שעבר במקום צעק לעברם שהוא מזמין משטרה.

העורר בבש"פ 6231/15 (להלן: יוסף) היה נתון במעצר תקופה של כשבעה חודשים, וביום 1.10.2014 שוחרר למעצר בית באיזוק אלקטרוני. החל ממאסר 2015 העורר נמצא במעצר בית בבית הוריו, והותר לו לצאת לעבוד וללמוד בישיבה במתחם בית הוריו בליווי מפקח.

העורר בבש"פ 6320/15 (להלן: אלירן) היה נתון אף הוא במעצר תקופה של כשבעה חודשים, וביוני 2015 הוא שוחרר למעצר בית בבית סבו וסבתו והותר לו לצאת מביתם לתפילות בבית הכנסת ולעבודה ברפת. אף שבתחילה שוחרר למעצר בית באיזוק אלקטרוני, האיזוק הוסר בחודש יולי (בעקבות פניית מנהלת האיזוק).

2. העוררים הגישו בקשה לביטול ההגבלות שהוטלו עליהם בעיקר בשל הטענה לכרסום משמעותי בראיות התביעה נגדם וכן בשל חלוף הזמן. בעניין הכרסום הראייתי נטען, כי מזכרון דברים שכתבה באת כוח המדינה בתיק העיקרי עולה, כי בתום דיון הוכחות הצביע אחד המתלוננים על יוסף ואמר שהוא "הכניס לבן אדם הזה מסור". בעקבות דברים אלה, נחקר אותו מתלונן תחת אזהרה. הוא הכחיש את אמירת הדברים, אשר תוכנם אושר גם על-ידי מתורגמן בית המשפט שהיה נוכח בעת שנאמרו. העוררים טענו כי מדובר ב"התפתחות דרמטית", שכן יש בה לסתור את גרסת המתלוננים שלפיה הנאשמים והאחרים תקפו אותם ללא כל התגרות קודמת מצדם. עוד טענו העוררים, כי בדיונים בתיק העיקרי התגלעו סתירות בין עדויות המתלוננים ועד נוסף, וכי עד עתה לא הוצג בסיס עובדתי לטענה כי המעשים המיוחסים לנאשמים בוצעו על רקע גזעני.

3. בהחלטתו מיום 28.8.2015 דחה בית משפט קמא את בקשת העוררים. בית המשפט עמד על כך שמשמעות דבריו של המתלונן "טרם נתחווה", כך לא ברור אם הדברים נאמרו "על דרך ההתרברבות" או האם לפי דברי המתלונן "המעשה נעשה בתגובה לתקיפה מצד הנאשמים או כ'רית הפתיחה'". באשר לטענות הראייתיות הנוספות שהעלו העוררים נאמר, כי עניינים אלה דינם להתברר בהליך העיקרי, ובכל מקרה, קיימות בתיק גם ראיות נוספות, כפי שהוברר בהחלטות קודמות בעניינם של העוררים. לצד זאת, בית משפט קמא עמד על כך שחירותם של העוררים מוגבלת באופן משמעותי מזה זמן - תחילה במעצר מאחורי סורג ובריה ובהמשך במעצר בית. בהתחשב בנתון זה, ובכך שעתה נראה שההליך העיקרי ימשך עוד זמן מה, ונוכח העובדה שתנאי השחרור נשמרו על-ידי העוררים ללא דופי, קבע בית משפט קמא כי גם אם אין להיעתר לבקשתם להסיר מעליהם את כל המגבלות, יש להקל בתנאי השחרור בהם הם נתונים, תוך

שמירה על כך שעדיין יהיה בהם לאיין את המסוכנות הלכאורית הנשקפת מהם.

נוכח האמור הורה בית משפט קמא כדלקמן: בעניינו של יוסף, הוחלט על ביטול האיזוק האלקטרוני ומעצר הבית בו הוא נתון. על יוסף נאסר להיכנס לתחומי איו"ש, והותר לו לשהות בכל מקום מחוץ לאיו"ש בליווי אחד המפקחים שאושרו. נקבע, כי הערבויות הכספיות שהופקדו ישמשו גם לצורך הבטחת קיום התנאים החדשים והמפקחים יחתמו על ערבות צד ג'. בעניינו של אלירן הוחלט על ביטול מעצר הבית בו הוא נתון. לאלירן הותר לשהות בכל מקום, פרט לתחומי איו"ש בליווי אחד המפקחים שאושרו בעניינו ונאסר עליו, כאמור, להיכנס לתחומי איו"ש. גם בעניינו של אלירן נקבע, כי הערבויות שהופקדו ישמשו לצורך הבטחת התנאים החדשים וכי גם המפקחים שאושרו בעניינו יחתמו על ערבות צד ג'.

כלפי החלטה זו, שנכנסה לתוקף ביום 1.9.2015, הוגשו העררים דנא.

הערר בבש"פ 6231/15 - יוסף

4. יוסף מלין על כך שבהחלטת בית משפט קמא לא ניתן משקל מספק לטענותיו בדבר הכרסום הראייתי שחל בראיות התביעה, אף שלדברים נודעת משמעות ביחס לקביעה כי קיימות בעניינו ראיות לכאורה. לחלופין טוען יוסף, כי יש מקום להקלה משמעותית יותר בתנאי השחרור שלו. כך, למשל, טוען יוסף כי יש לאפשר לו לצאת לישיבה שבה הוא עובד ולומד, ובכלל, ללא פיקוח. יוסף חוזר על דברי בית משפט קמא שלפיהם ההליך העיקרי עשוי להימשך עוד זמן, בהתחשב בכך שדיון ההוכחות הבא נקבע לחודש נובמבר ואז תסתיים רק פרשת התביעה. לטענתו של יוסף, אין מקום להמשיך ולהגביל את חירותו לעוד תקופה ממושכת.

הערר בבש"פ 6320/15 - אלירן

5. לטענתו של אלירן, הבקשה להסרת המגבלות שחלות עליו לא התבססה אך על דברי המתלונן, כפי שפורטו לעיל, אלא על שורה נוספת של התפתחויות ראייתיות המעמידות בספק את הטענה כי האירוע המתואר בכתב אישום בוצע על רקע גזעני. לטענת אלירן, בית משפט קמא שגה בכך שלא דן ביתר טענותיו בעניין זה, בפרט כאשר בהליכי המעצר ייחסה לעוררים מסוכנות, בעיקר, בשל הטענה כי פעלו ממניע גזעני. אלירן מצטרף לטענותיו של יוסף, כי ההתפתחויות הראייתיות מלמדות על כרסום משמעותי בקביעה כי קיימות בעניינם ראיות לכאורה. לחלופין טוען אלירן, כי יש להקל עוד בתנאי שנקבעו בהחלטת בית משפט קמא, ובעיקר, לבטל את ההוראה כי עליו להיות תחת פיקוח. נטען שהוראת הפיקוח "מעקרת" את ההחלטה על ביטול מעצר הבית, שכן המפקחים, שהם אנשים עובדים המטופלים במשפחה, יתקשו ללוות את אלירן במשך היום.

הדיון בעררים

6. בדיון בעררים ציין בא-כוחו של יוסף, עו"ד בן-גביר, כי עוד בשלב מתן התשובה לכתב האישום מסר יוסף כי הוא זה שהותקף תחילה, ועתה נראה שנמצא ביסוס ראייתי לגרסה זו. הכוונה לדברי המתלונן, שהוזכרו לעיל, ולכך שאותרה עדה אשר דיווחה לרשויות במועד האירוע על קבוצת ערבים הרודפים אחר יהודים תוך יידי אבנים. בעניין הראייתי נטען עוד כי התברר שעד ראיה (נהג משאית) ראה רק חלק מזערי מהאירוע, שנמשך לגרסת המתלוננים בין 20 ל-40 דקות. בנוסף, התגלה לעוררים ששני מתלוננים ריצו בעבר מאסר בגין יידי אבנים באותו המקום. מעבר לכך, התגלו סתירות ממשיות בדברי המתלוננים, סתירות אשר פורטו בטבלה שהוגשה לבית המשפט. לא זו אף זו – המתלונן שבתום עדותו מסר לפרקליטה כי בעבר הכה את אחד הנאשמים במסור, מכחיש כי אמר את הדברים, עליהם נחקר במשטרה, והכחשתם, על אף שנשמעו על-ידי הפרקליטה והמתורגמן, אינה מוסיפה למהימנותו. יוסף טוען להתמשכות חריגה של הליכים, שראשיתה בכך שכתב האישום הוגש בתחילה, בטעות, לדן יחיד, לאחר מכן הועבר להרכב ובהמשך אף התחלף המותב.

מטעם אלירן טען עו"ד בר-צבי שבית המשפט המחוזי התמקד בעובדת חלוף הזמן ולא לטענות בדבר הכרסום הראייתי. בנוסף, בהחלטתו לא ניתן הסבר מפני אילו סיכונים נדרשות ההגבלות שנותרו, שלא נמצא להן תקדים בפסיקה.

המשיבה מתנגדת לעררים. בא-כוח המשיבה, עו"ד רוסו, הדגיש כי פעם אחר פעם זכו העוררים להקלות בתנאים ועתה נותרו בתקפם שתי הגבלות שאין מקום לבטלן על מנת להפיג ממסוכנות העוררים – איסור כניסה לאיו"ש והחובה להיות מלווה בכל יציאה מהבית על-ידי מפקח, על מנת להבטיח שהתנאי הראשון יתקיים ולמנוע תכנון של מעשים דומים לאלו שבהם הואשמו העוררים. לטענת המשיבה, גם אם תתקבלנה כל הטענות בדבר הכרסום הראייתי, לא יהיה מקום להקל מעבר להקלה שניתנה על-ידי בית המשפט המחוזי. מדובר באירוע אלים ביותר, המשיבים נמלטו מהמשטרה ולא מסרו בחקירתם גרסה ממשית.

דיון והכרעה

7. לאחר עיון מסקנתי היא שראוי לקבל את העררים בחלקם. אכן, העוררים היו מעורבים באירוע תקיפה אלים ביותר, תוך שהם שוהים שלא כדין בשטח צבאי סגור, מצוידים בכובעי גרב ובמוטות עץ וברזל. אלא שמאז שנעצרו לראשונה עבר זמן רב וסיום משפטם אינו נראה באופק. נראה שהתמשכות ההליכים אינה רובצת לפתחם של העוררים ונעוצה, בין היתר, באילוצי יומן המשפטים של ההרכב הדן בפרשה, שמרבית התיקים הקבועים לפניו הם תיקי עצורים, כך שהתיק דנא אינו בעדיפות ראשונה. התמשכות ההליכים נוגעת גם לתקלה שארעה בתחילה, עת ההליך נותב לדן יחיד, ולאחר מכן בחילופי ההרכב. יש גם משקל לטענות בדבר כרסום מסוים בחומר הראיות כפי שהדבר פורט בהרחבה בעררים. אכן, אין מדובר בכרסום שבהכרח הופך את הקערה על פיה, אך גם לא מדובר בנושאים שוליים שאין להם כל משקל במערכת השיקולים הנוגעת לתנאי השחרור המגבילים. חלוף הזמן הרב אפשר גם לעמוד על מידת הציות מצד העוררים לתנאי השחרור, וטענתם על מילוי מלא וקפדני של התנאים לא נסתרה. מעבר לכך, נראה כי הצורך בליווי צמוד נועד, בעיקרו של דבר, להבטיח שהעוררים לא יכנסו לתחומי איו"ש. איני סבור שעוצמת ההגבלה הכרוכה בתנאי זה, הגבלה של ממש שיש בה, הלכה למעשה, להצר את צעדי העוררים כל אימת שאחד המפקחים לא יתפנה ללוותם ולפגוע בפרטיותם, עומדת ביחס ראוי למטרתה – מניעת הכניסה לאיו"ש. זאת, בהתחשב גם בפרק הזמן הרב ביותר של

ניהול ההליך עד כה והצפי שאין הוא אמור להסתיים בעתיד הקרוב. אכן, איני סבור שיש מקום לבטל גם תנאי זה של מניעת כניסה לאיו"ש, נוכח חומרת האירוע, אך נראה כי על מנת להבטיח באופן סביר ומידתי ציות לו, מן הראוי להוסיף ערבויות כספיות, באופן שאם מי מהעוררים יפר את התנאי האמור, הדבר יגרור אחריו סיכון כספי ממשי לו ולערבים.

8. אשר על כן העררים מתקבלים באופן הבא: מבוטלת חובת העוררים להיות מלווים על-ידי מפקח כל אימת שמי מהם יוצא מביתו. נאסר על העוררים להכנס לתחומי איו"ש. כל הערבויות הקיימות תעמודנה בתקפן ותתווספנה להן ערבויות כדלהלן: כל עורר יחתום על ערבות עצמית נוספת על סך 20,000 ש"ח וכל אחד מהערבים שחתמו בעבר על ערבויות כספיות יחתום על ערבות נוספת בסך 20,000 ש"ח. ערבויות אלה הן להבטחת אי הכניסה לאיו"ש, כמו גם התייצבות העוררים למשפטם ולריצוי עונשם, ככל שיורשעו. ביטול חובת הליווי ייכנס לתוקף רק לאחר השלמת החתימה על הערבויות האמורות, שתיעשה במזכירות בית המשפט המחוזי בירושלים.

ניתנה היום, י"א בתשרי התשע"ו (24.9.2015).

ש ו פ ט